

Høringsuttalelse fra Norges Handelshøyskole til KDs utkast til strategi for forskerrekruttering og karriereutvikling

Forskerrekruttering og karriereutvikling er utvilsomt blant de største utfordringene for universiteter og høyskoler. NHH gir derfor sin fulle tilslutning til at departementet tar initiativ til å utforme en strategi som fokuserer på dette, og da særlig den tidlige fasen av forskerkarrieren.

Ad. 5.2

Så godt som all rekruttering til vitenskapelige stillinger på NHH skjer i dag gjennom stipendiat-, postdoktor- og innstegsstillinger. Vi ser det derfor som viktig og prisverdig å «... videreutvikle virkemidlene rettet mot unge forskere og understøtte arbeidet som alt gjøres ved institusjonene».

NHH har relativt lang erfaring med internasjonal rekruttering til stipendiat-, postdoktor- og innstegsstillinger og er sannsynligvis den institusjonen i uh-sektoren som er kommet lengst når det gjelder bruk av innstegsstillinger. Pr. august 2021 har høyskolen ansatt 15 forskere i syv-årige innstegsstillinger, hvorav fem kvinner. To har nå vært igjennom midtveisevaluering (etter fire år) med godt resultat, og én har bedt om og fått innvilget tidlig (forsert) sluttevaluering selv om han bare er i sitt tredje år. Dette siste er et eksempel på at de største talentene er i stand til å levere på forskning av høy kvalitet og i et imponerende omfang på svært kort tid.

NHH erfarer at utlysning av innstegsstillinger tiltrekker seg både flere og bedre kvalifiserte søkere og resulterer i ansettelse av topp kvalifiserte kandidater. Dette synes å være i tråd med intensjonene med ordningen. Innstegsstillinger er for enkelte fagområder dessuten helt avgjørende for å kunne konkurrere om gode kandidater på de fremste, internasjonale jobbmarkedene.

NHH vil sterkt oppfordre KD til å gjøre ordningen permanent og overlate til den enkelte institusjon å avgjøre hvor stor del av rekrutteringen som skal dekkes av innstegsstillinger. NHH støtter at det gjøres en vurdering av om stillingen skal bli et allment alternativ til postdoktorstillingen. NHH mener også at stillingen kan gjøres enda mer fleksibel, f.eks. 4-5-6-7 år i stedet for 6-7 år, for på den måten å gi forutsigbarhet til flere og kanskje også øke attraktiviteten for kvinnelige søkere. NHH bidrar gjerne i en snarlig evaluering av innstegsstillingen.

NHH bruker i stor grad innstegsstillinger som et alternativ til utlysning av faste stillinger, f.eks. førsteamanuensis. Innstegsstillingen er pr. definisjon en kombinert stilling som tilsier at den også skal bidra aktivt i undervisningen. Kombinasjonen forskning-undervisning er selvfølgelig viktig for dem som satser på karriere frem mot professor. Til en viss grad brukes ordinære postdoktorstillinger på samme måten. NHH utlyser gjerne fire-årige postdoktorstillinger der kandidatene pålegges noen undervisnings- og veiledningsoppgaver (ved ekstern prosjektfinansiering er det mest vanlig å ansette i tre-årige postdoktorstillinger). En ordinær postdoktor vil ikke være automatisk kvalifisert til fast stilling. Derfor må en postdoktor søke på utlyst stilling i konkurranse med andre. Som et bidrag til økt forutsigbarhet for kandidater i ordinær postdoktorstilling, foreslår NHH at innstegsstillingen gjøres mer fleksibel slik det er beskrevet i forrige avsnitt. Dette vil åpne for mer forutsigbare karriereveier for unge forskertalenter.

Ad. 5.1

Dette punktet inneholder mye god tenkning og flere gode forslag. NHH mener likevel at det er viktig å ha i tankene at doktorgradsutdanning ikke passer for alle. «Markedsføringen» må derfor være godt

situasjonstilpasset og holdes på et fornuftig nivå. En forskerkarriere passer for noen få faglig flinke og interesserte. Kunsten er å «finne» disse tidligst mulig.

Det er viktig å kunne legge til rette for at unge mennesker i etableringsfasen kan se seg råd til å leve med den risikoen det er å satse på en forskerutdanning og –karriere. Topp forskning er en global «idrett» i en internasjonal, beinhard konkurranse. Lønn og arbeidsvilkår må brukes aktivt for å kunne trekke unge talenter til en forskerkarriere.